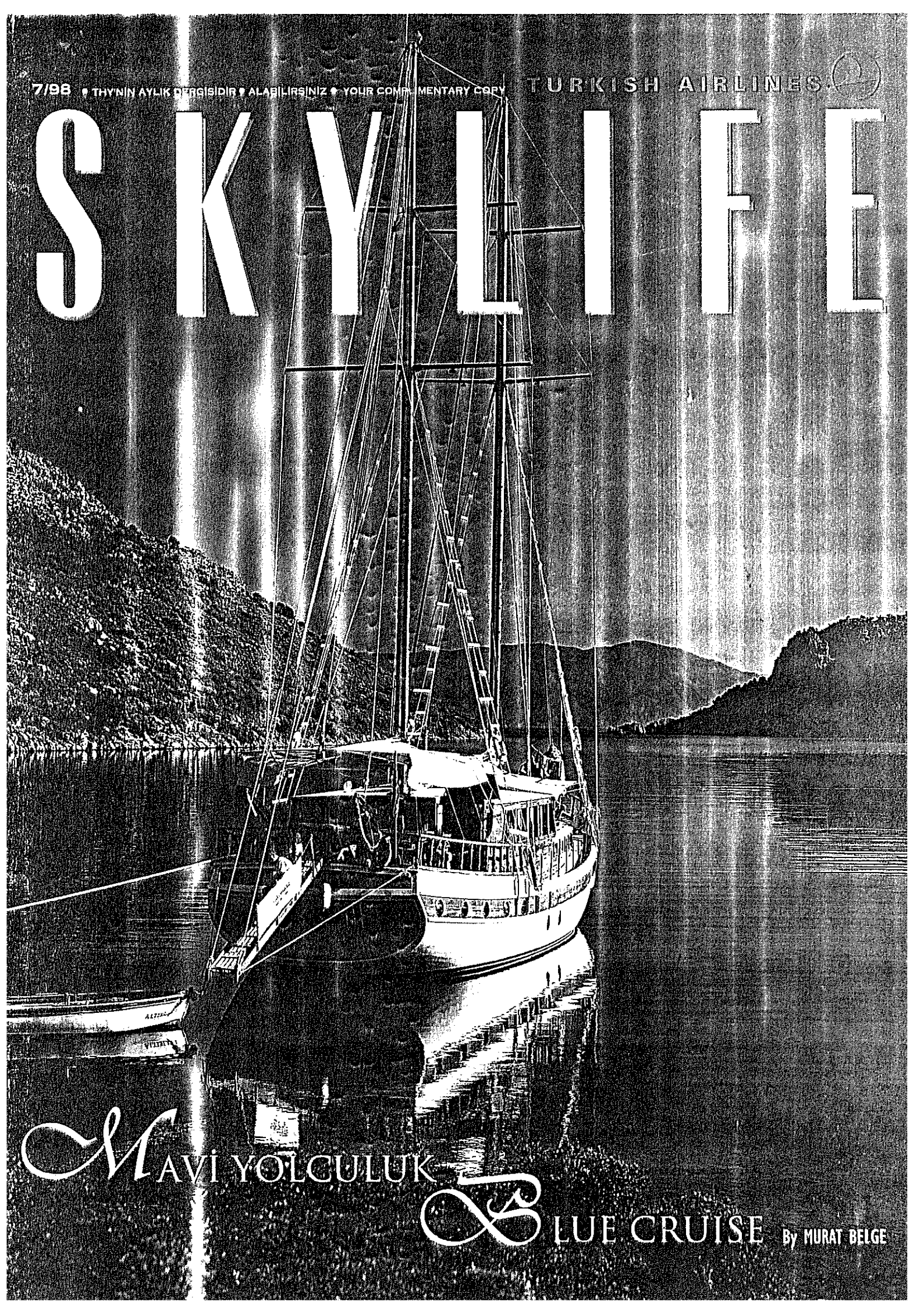

7198 • THY'NİN AYLIK DERGISİDİR • ALABİLİRSİNİZ • YOUR COMPLIMENTARY COPY

TURKISH AIRLINES

SKY LIFE

Mavi Yolculuk

Blue Cruise

By MURAT BELGE

KONYA

By MUSTAFA ŞAHİN* Photos SABİT KALFAGİL

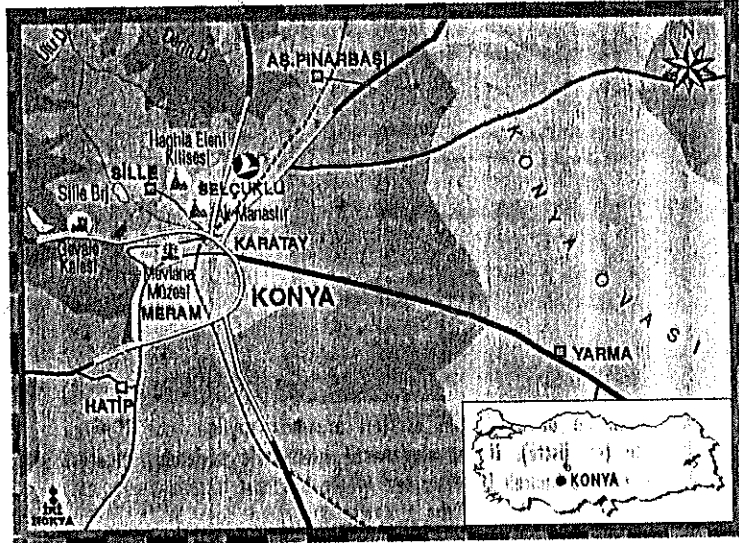
19. yüzyılın gezginleri, geçmiş dönemlerde Selçuklular'ın başkentliğini yapan Konya'yı, bahçeleri, ırmakları ve meyvalıkları nedeni ile Orta Anadolu bozkırının ortasında bir vaha olarak tanımladılar. Bölgenin en hızlı büyüyen kentlerinden birisi olan günümüz Konya'sı, özellikle Selçuklular'dan kalma yapıları ile bir açık hava müzesi gibidir. Dünyaca ünlü şair ve düşünür Mevlâna Celâleddin Rûmi'nin (1207-1273) yeşil çinilerle kaplı sivri külahlı türbesi de, kentin sembolü konumundadır.

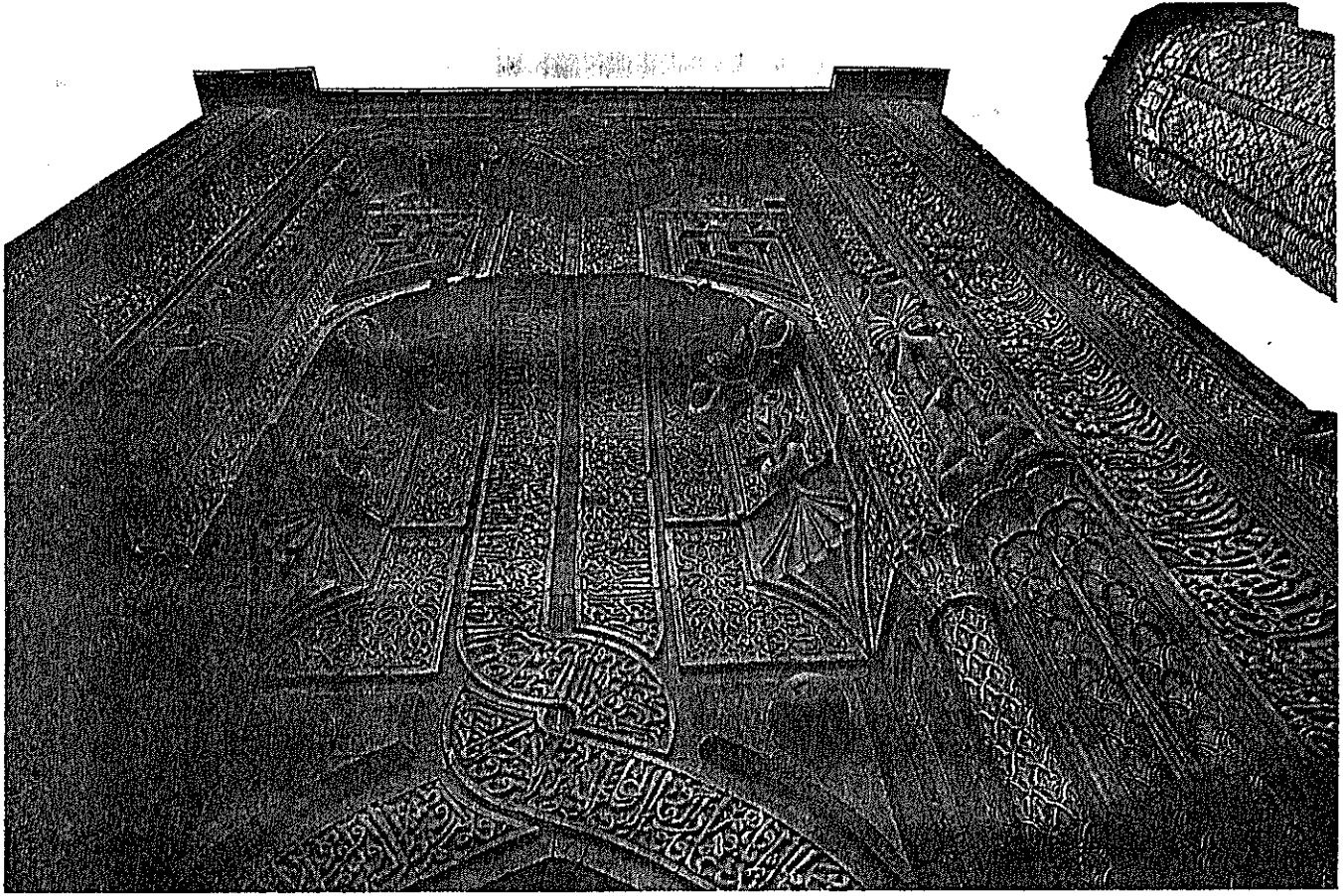
Kent, doğal su rezerveleri nedeni ile MÖ 3000'den beri kesintisiz yerleşime sahne olmuştur. Önce Hititler ve Asurlar'ın, daha sonra sırası ile Frigler, Lidyalılar ve Persler'in yönetimi altına girmiştir. Büyük İskender'in ölümünden sonra, komutanlarından Lysimachos'un eline geçen kent, Seleukos idaresi ile tanışmıştır. Kentin adının kaynağı olan İkonion'un ilk kez bu dönemde telafuz edildiği sanılmaktadır. Bunun Bergama ve Roma'nın hakimiyeti izlemiştir. Erken Hıristiyanlık döneminin ünlü havarilerinden Paulus ve Barnabas'ın İkonion'a da uğrayarak kent halkını Hıristiyanlığa davet eden konferanslar verdiği bilinmektedir. Bizans egemenliği altındayken, özellikle MS 7. ve 9. yüzyıllarda Arap akınlarına sahne olan kent, 1074 yılında Anadolu

Accounts by 19th century travellers to Turkey describe Konya as an oasis in the central Anatolian steppe, with its gardens, orchards and rivers. Today Konya is one of the fastest growing cities in the region. Eight centuries ago it became the capital of the Seljuks, the first Turkish dynasty to rule in Asia Minor, and the city is full of Seljuk monuments. The most famous of these is the tomb of the world famous mystic poet and philosopher Mevlâna Celâleddin Rûmi (1207-1273), with its conical roof covered with turquoise tiles.

Konya has been inhabited without interruption since 3000 BC thanks to its abundant water resources, and was ruled in turn by the Hittites, Assyrians, Phrygians, Lydians and Persians until the conquest of Alexander the Great. After Alexander's death one of his generals Lysimachos took control of the city, ushering in several hundred years of Seleucid rule. It is thought that the name Iconium, from which today's name Konya is

derived, dates from that time. The Macedonian Seleucids were succeeded by the kings of Pergamum, and they in turn by the Romans. St. Paul and St. Barnabas both preached here in the 1st century AD. There followed long centuries of Byzantine rule, interrupted only by Arab incursions in the 7th and 9th centuries. Konya was taken by the

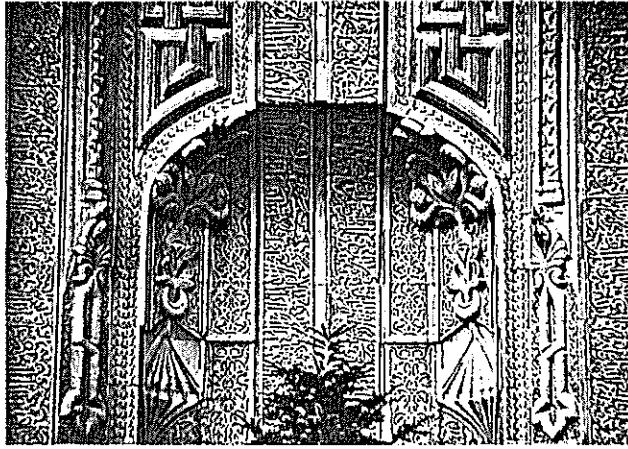
Selçukluların'nın eline geçmiş ve 11. yüzyılın sonlarına doğru başkent olmuştur.

Kent en parlak dönemini, Selçuklu sultanlarından Alâeddin Keykûbad zamanında (1219-1236) yaşamış, bu dönemde çok sayıda binanın yanısıra 108 kuleli şehir suru da inşa edilmiştir. Selçuklular'dan sonra bir ara Karamanlıoğulları Beyliği'nin eline geçen kent, 1466 yılından itibaren Osmanlı idaresi altına girmiştir. Özellikle 19. yüzyıldaki doğal felaketlerle yok olma sürecine giren Konya, 1896 yılında inşa edilen İstanbul-Bağdat demiryolunun kentten yakınından geçmesi ile tekrar önem kazanmaya başlamıştır. Aslında 14. yüzyılda kaybettiği politik ve ekonomik özelliğine karşın, dini merkez kimliği yüzyıllardır yok olmadan devam etmektedir. Mevlâna tekkesi günümüzde bir müze kimliğinde olmasına karşın, binlerce yabancı ve yerli turist tarafından dinî amaçlarla ziyaret edilmektedir. Mevlâna Celâleddin Rûmî'nin ölüm tarihi olan Aralık 1273 tarihinden hareketle, günümüzde her yıl aralık ayının son haftasında Mevlâna Festivali düzenlenmekte ve bu hafta boyunca sema gösterileri sergilenmektedir.

Anatolian Seljuks in 1074, and became the Seljuk capital towards the end of the 11th century.

Konya rose to a peak of prosperity and cultural importance under the Seljuk sultan Alâeddin Keykûbad (1219-1236), who constructed a large number of buildings and walls with 108 towers around the city. With the decline of the Seljuks Konya was briefly ruled by the Karamanlıoğulları Beylik (principality) and it became part of the Ottoman Empire in 1466.

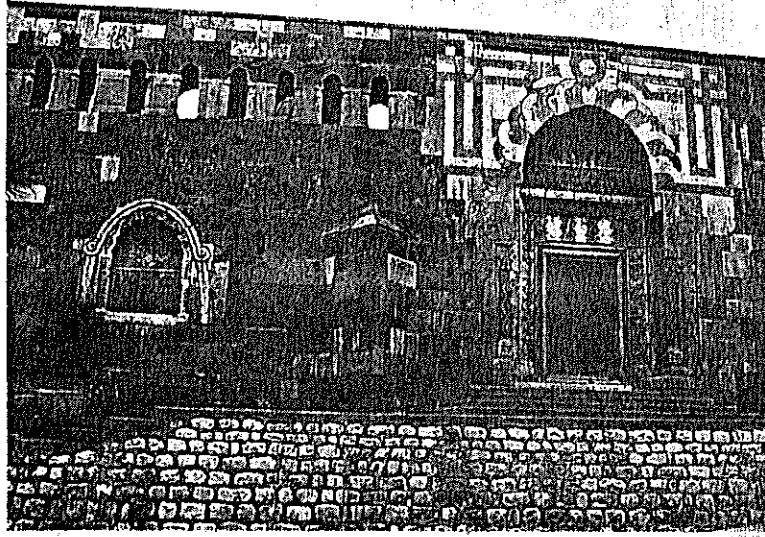
In the 19th century a series of natural disasters sent the city into decline, but with the construction of the Istanbul-Baghdad Railway in 1896 it began to recover. Although Konya never again enjoyed the political and economic importance it had possessed under the Seljuks, it continued to be an important religious centre. The tekke or lodge of Mevlâna, whose dervish order flourished over the centuries, is today a museum visited by thousands of Turkish and foreign tourists every year. The Mevlâna Festival takes place during the last week of December in commemoration of Mevlâna Celâleddin Rûmî, who died in December 1273. Throughout the week Mevlevi dervishes perform the ritu-

Konya'nın en önemli tarihî eserleri arasında sayılan İnce Minareli Medrese (en üstte). Üstte, olağanüstü işlemelerle süslenmiş medrese kapısı. / İnce Minareli Medrese, one of the foremost historic monuments in Konya (top). Above is the ornately decorated door of this Seljuk building.

Kentin merkezindeki Alaaddin Tepesi'nin kuzeyinde bulunan Alâeddin Camii, Türk mimarisinin önde gelen örneklerinden biridir. Anadolu Selçuklu mimarisinin yazıtlı en eski camileri arasında sayılan Alâeddin Camii, sürekli değişme ve eklerle günümüze ulaşmıştır: Sultan I. Rükneddin Mesud (1116-1156) tarafından yapımı başlatılmış ve I. Alâeddin Keykûbad döneminde tamamlanmıştır. Caminin ana girişi kuzeydeki anıtsal kapıdandır. Kapının çerçevesi açık ve koyu mermerlerle hareketlendirilmiştir. Ahşap üst örtü Bizans başlıklı 42 mermer sütunla taşınmaktadır. Geometrik desenli abanoz minber 1156 tarihli ve ilk evreden kalan en özgün bölümdür. Mihrap zengin çini dekor ve Arapça yazılarla süslüdür. Caminin hemen yanında bulunan Türbe'ye giriş avludandır. Burası Sultan II. Kılıç Arslan tarafından mimar Hocenli Yusuf bin Abdülgaffar'a yaptırılmıştır. İçinde sekiz Selçuklu sultanına ait çinili sandukalar bulunmaktadır. Aziziye Camii, 1874 yılında Pertevniyal Hatun'un yardımları ile Türk Baroku stilinde, 1671 yılında yaptırılan, ancak 19. yüzyılda yanan Mustafa Paşa Camii'nin yerine yapılmıştır.

Mevlâna müzesinin hemen yanında yer alan ve Osmanlı mimarisine ait çok önemli örneklerden birisi sayılan Selimiye Camii, II. Selim tarafından 1567 yılında yaptırılmıştır. Mimarının Mimar Sinan olduğu sanılmaktadır. İplikçi Camii ve Medresesi, Alaaddin Tepesi'nin doğusunda bulunmaktadır. Vakfiyesinden II. Kılıç Arslan döneminde Vezir Şemseddin Altunba'nın yaptırdığı anlaşılmaktadır. Kazılarda, gök mermerden Osmanlı öncemi mihrabı altında, toprağa gömülü özgün çinili mihrap çıkarılmıştır. Mihrap türünün Anadolu'daki en eski örneğidir. Günümüze kadar ulaşabilmiş en eski minareleri ile

Üstte, Alaaddin Camii'nin ana giriş kapısı görülmüyor. Alttaki resimde ise, caminin üst örtüsünü taşıyan devşirme sütunlardan bir örnek yer alıyor. / Above is the main door of Alâeddin Mosque. Below is one of the columns taken from an earlier Byzantine building.

al whirling dance known as sema.

Alâeddin Mosque situated on Alaaddin Hill in the centre of the city is one of the greatest works of Turkish Seljuk architecture, although it has undergone many alterations and additions over the centuries. Construction was begun by the Seljuk sultan Rükneddin Mesud (1116-1156) and completed by Alâeddin

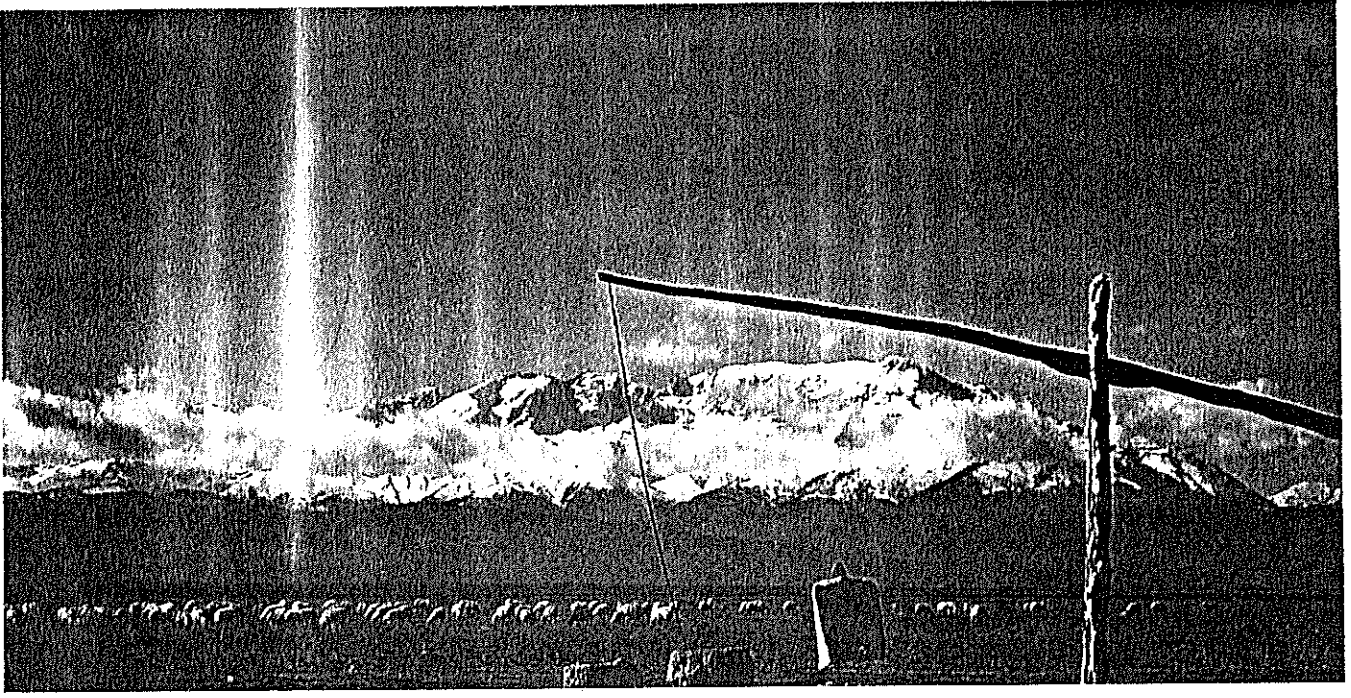
Keykûbad I. There is a monumental portal in the north façade with a surround of light and dark coloured marbles. The wooden roof is supported by 42 marble columns with Byzantine capitals. The ebony minber (pulpit) with carved geometric designs dates from 1156 and is one of the few parts of the building to have survived in its original form. The mihrab is richly decorated with tiles and Arabic inscriptions.

The türbe (mausoleum) next to the mosque contains the tiled sarcophagi of eight Seljuks sultans. This was built for Sultan Kılıç Arslan by the architect Hocenli Yusuf bin Abdülgaffar. It is entered through the courtyard of the mosque.

Aziziye Mosque is a late 19th century building in Turkish baroque style whose construction was financed by Pertevniyal Sultan, wife of Mahmud II and mother of Sultan Abdülaziz, to replace the 17th century Mustafa Paşa Mosque which burnt down in the mid-19th century.

Next to Mevlâna Museum is Selimiye Mosque, an outstanding example of Ottoman architecture built for Selim II in 1567. The architect is thought to have been Mimar Sinan. On the east side of Alaaddin Hill is İplikçi Mosque and Medrese, whose charter shows that both buildings were constructed for Vezir Şemseddin Altunba during the range of Sultan Kılıç Arslan II (1155-1192). Excavations beneath the Ottoman marble mihrab have revealed the original tiled Seljuk mihrab,

de ünlü olan caminin, 1939 yılındaki onarımı sırasında ortaya çıkarılan medresesi de Anadolu Selçuklu döneminin ilk örneklerinden biridir. Medrese, Hz. Mevlâna'nın burada ders vermiş olması nedeni ile oldukça önemlidir.

Sahip Ata Külliyesi, cami, türbe, hamam, hanıkâh (eskiden seyyahların ve yoksul yolcuların barındıkları, misafirhane niteliğindeki tekke) yapılarından oluşmaktadır. 1269-1283 yılları arasında Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından, Mimar Kölük bin Abdullah'a yaptırılmıştır. Yapıdan ancak çini mozaik süslemeli mihrap kalmıştır. Cami, Anadolu Selçuklularının bilinen en eski ağaç direkli camisidir. Taş, tuğla ve çini süslemelerle Anadolu'da sağlam durumda ilk çifte minareli taç kapı da burada bulunmaktadır. Yine ön yüzde, anıtsal kapının her iki yanında bulunan sebiller Anadolu'da bilinen ilk örneklerdendir.

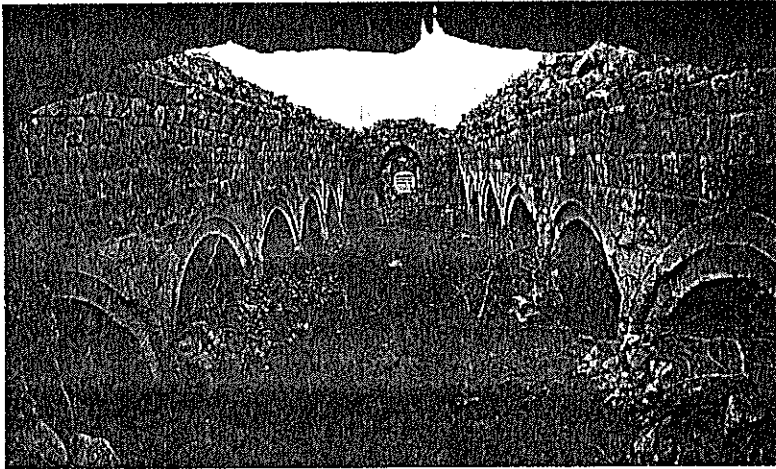
Selçuklu mimarisinin önemli eserleri arasında sayılan ve 1260'larda Selçuklu Veziri Sahip Ata Fahreddin Ali'nin yaptırdığı İnce Minareli Medrese, Alaaddin Tepesi'nin batı eteğindedir; mimarı Kölük bin Abdullah'dır. Adını, 1901'de yıldırım düşmesi sonucu birinci şerefeye kadar yıkılmış, iki şerefeli ince uzun minaresinden almaktadır. Yapı, mimarisi, yapılışı ve anıtsal taç kapısı ile Anado-

which is the earliest ever discovered in Anatolia. The minarets of this mosque are also the oldest in existence. The ruined medrese was discovered during repairs carried out in 1939, and is of particular interest since Mevlâna is known to have taught here.

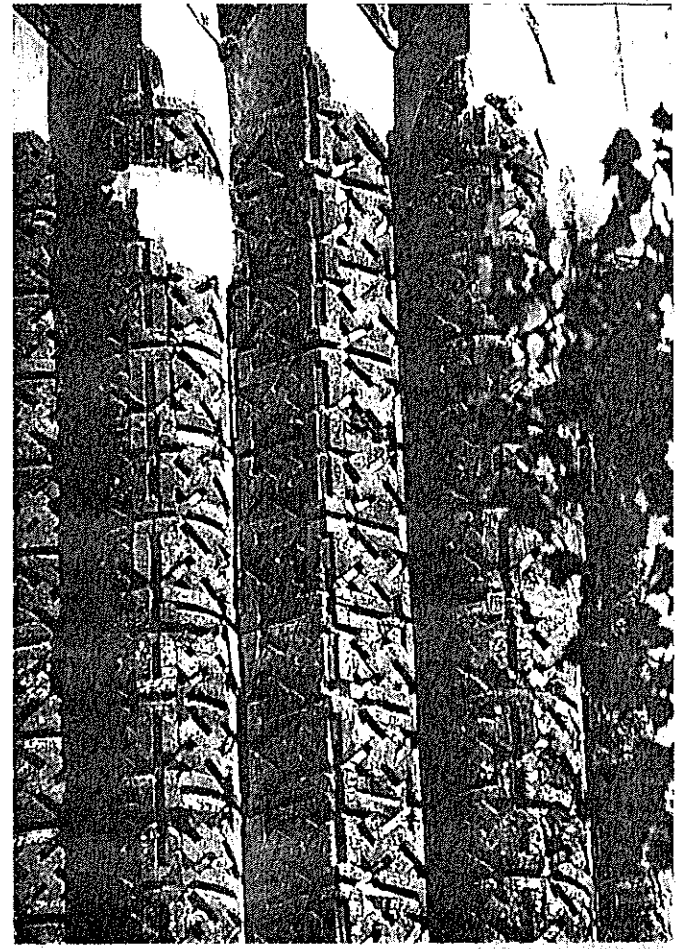
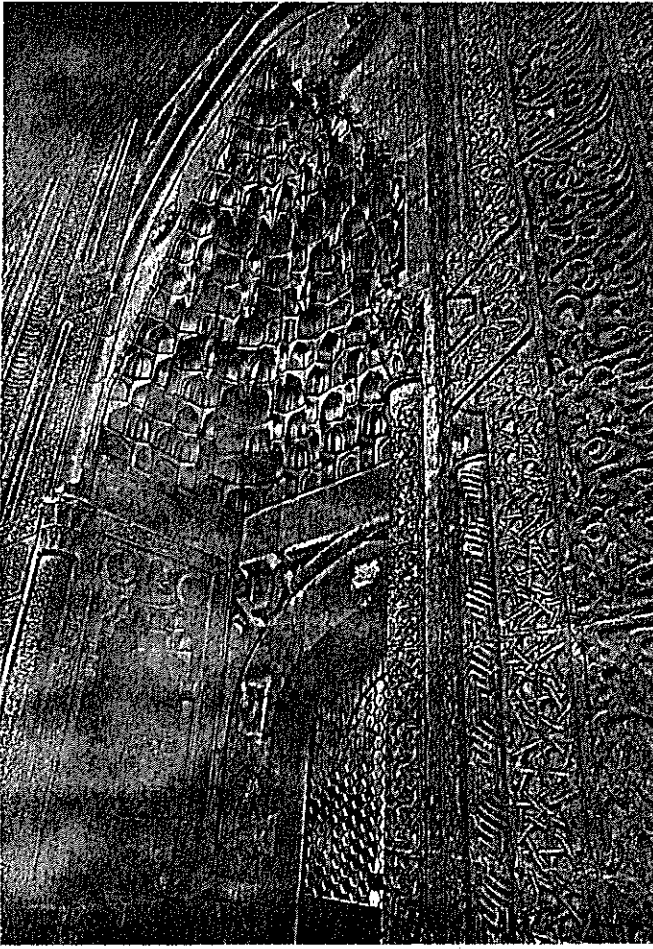
Sahip Ata Külliye (complex) of mosque, türbe, hamam (baths) and hanıkâh (hospice for travellers) was built between 1269 and 1283 for Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali by the architect Kölük bin Abdullah. The tile mosaic mihrab is the only surviving part of the mosque, which is the oldest known Anatolian Seljuk mosque with wooden pillars. The complex's monumental portal with two minarets and its stone, brickwork and tile decoration, is the earliest surviving example of its kind in Anatolia. On either side of the portal are sebils (wall kiosks for the distribution of drinking water), which again are the oldest in existence.

In the 1260s the same vezir built the İnce Minareli

Medrese, which is one of the finest examples of Seljuk architecture. It is situated on the western slope of Alaaddin Hill and is the work of Kölük bin Abdullah. The slender minaret after which it was named was struck by lightning in 1901 and the upper section beyond the first balcony was destroyed. The striking simplicity of its architecture and

Konya'nın görülmesi gereken yerleri tarihî eserlerden ibaret değil. Konya çevresindeki mesire yerleri arasında, Beyşehir'deki Amanas dağları da görülmeye değer güzellikte. (en üstte). Tarihî Kızılören Hanı (üstte). / The sights of Konya do not end with its historic buildings. The area is famous for its beauty spots, such as the Amanas Mountains in Beyşehir (top) and Kızılören Han (above).

1269-1283 yılları arasında, Vezir Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından mimar Köllük bin Abdullah'a yaptırılan Sahip Ata Külliyesi (solda). Sağdaki resimde ise külliye'nin içinde yer alan caminin minaresi görülüyor. / Sahip Ata Külliye (left) built between 1269 and 1283 by Köllük bin Abdullah for Sahip Ata Fahreddin Ali, vezir to the Seljuk sultan Gıyaseddin Keyhüsrev III. Right is the minaret of the mosque.

lu'nun en önemli medreselerindendir. Günümüzde Selçuklu taş ve ahşap eserlerinin sergilendiği bir müze olarak kullanılmaktadır.

Alâeddin Camii'nin kuzeyinde bulunan Karatay Medresesi, Emir Celâleddin Karatay tarafından 1251/2 yıllarında yaptırılmıştır. Mimari düzeni, kubbesi ve zengin bezemeleri ile Türk sanatının baş yapıtlarındandır. Günümüzde Selçuklu Devri Çini Eserler Müzesi olarak kullanılmaktadır. İki katlı Sırçalı Medrese, Anadolu'daki çinili medreselerin ilk ve en önemli örneklerindendir. 1242/3'te II. Alâeddin Keykubat'ın lalası Bedreddin Müslîh tarafından yaptırılmıştır. Adını çini süslemelerinden almaktadır. Günümüzde Selçuklu, Karamanlı ve Osmanlı dönemlerine ait yazıtlı mezar stelleri sergilenmektedir.

Neolitik dönemden başlayarak çok değerli eserlerin sergilendiği Konya Arkeoloji Müzesi, 1962 yılında hizmete açılmıştır. Özellikle Roma dönemine ait olan mermer lahitler açısından dünyanın en önemli müzelerinden biridir. Herakles'in 12 işinin resmedildiği lahitlerinden en sağlam korunmuş olanı, burada sergilenmektedir.

Atatürk'e ait elbiseler, eşyalar, fotoğraflar ve belgelerin sergilendiği Konya Atatürk Kültür Müzesi, 1928 yılında Konyalılar tarafından Atatürk'e armağan edilmiştir. Koyunoğlu Müzesi, A. İzzet Koyunoğlu'nun koleksiyonunda bulunan tarihî ve etnografik eserlerin sergilendiği özel bir müzedir. Müzenin birinci

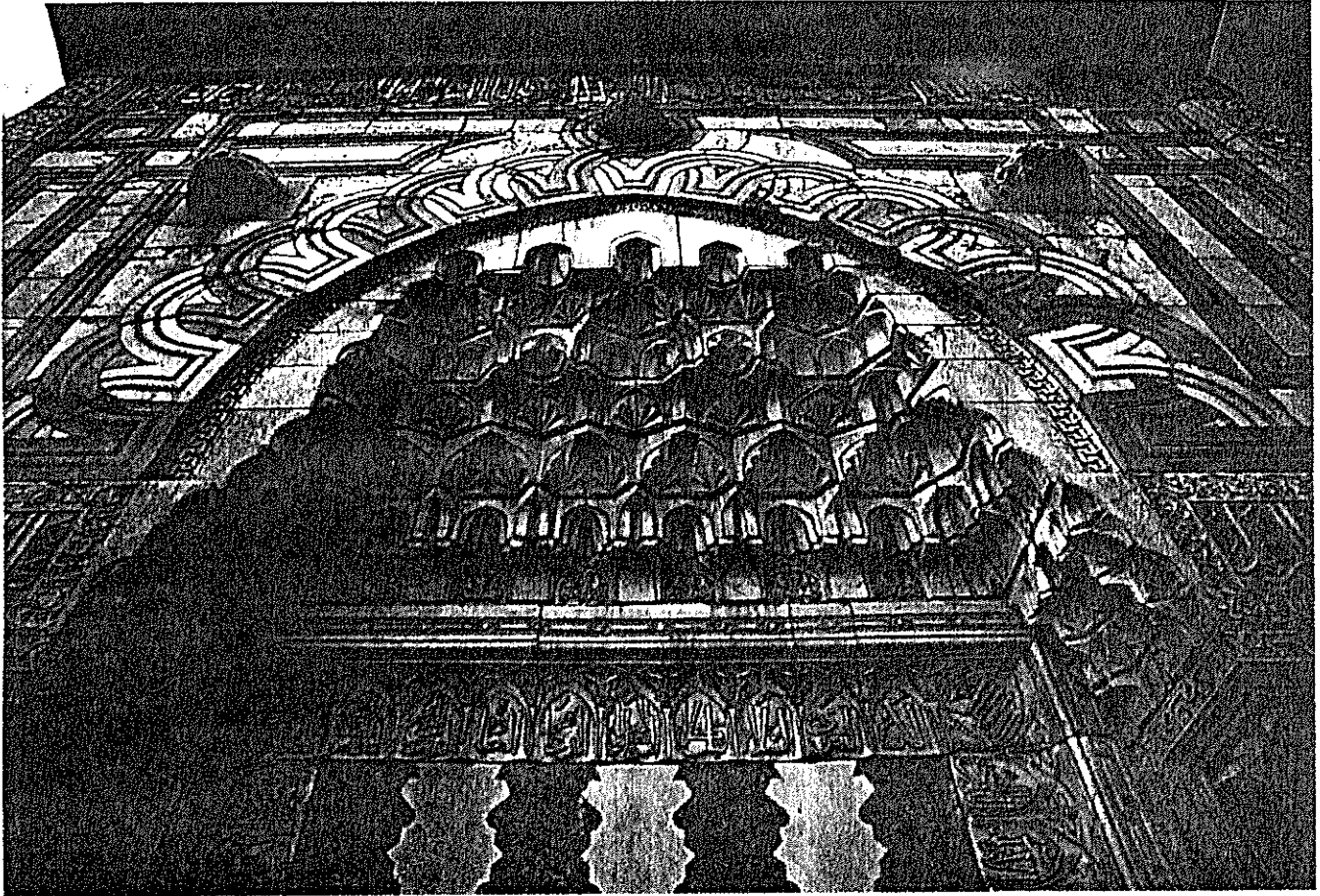
monumental portal make it one of the most important Seljuk medreses. Today the building houses a museum of Seljuk stone and wood carving.

North of Alâeddin Mosque is Karatay Medrese built by Emir Celâleddin Karatay in 1251-1252. With its remarkable dome and superb decoration this is another masterpiece of Turkish architecture. Today it houses the Museum of Seljuk Tiles.

The two-storey Sırçalı Medrese is one of the earliest and loveliest tiled medreses. It was built in 1242-1243 by Bedreddin Müslîh, tutor to Alâeddin Keykûbad II and is famous for the glazed tile decoration of the façade. Today inscribed grave steles from the Seljuk, Karaman and Ottoman periods are exhibited here.

Konya Archaeological Museum, which was established in 1962, contains a magnificent collection of art and artefacts dating back as far as the neolithic age. In particular its collection of marble sarcophagi from the Roman period is one of the most important in the world and includes the best preserved of all sarcophagi carved with scenes depicting the twelve labours of Hercules.

Konya Atatürk Cultural Museum containing clothes, personal possessions, photographs and documents belonging to Mustafa Kemal Atatürk opened in 1928 as a gift to Atatürk from the people of Konya. Another interesting museum in the city is the private Koyunoğlu Museum containing the ethnographic and other collections of A. İzzet Koyunoğlu. The

Mimarî düzeni, kubbesi ve zengin bezemeleri ile Türk sanatının baş yapıtları arasında sayılan Karatay Medresesi, 1251-1252 yıllarında Emir Celâleddin Karatay tarafından yaptırılmıştır. / Karatay Medrese is one of the masterpieces of Turkish architecture, both in terms of its design and ornate decoration. It was constructed for Emir Celaleddin Karatay in 1251-1252.

katında tabiat tarihi, giriş katında Anadolu medeniyetleri, Sikke bölümü ile sanat galerisi, üst katında etnoğrafya, halı, kilim ve yazma eserler yer almaktadır. Aynı katta 20.000 ciltlik kütüphanesi de bulunmaktadır. Bir zamanlar Mevlâna ve dervişlerinin barındıkları tekke, 1927 yılında müzeye dönüştürülmüştür.

Müze, Hz. Mevlâna ve yakınlarının bulunduğu türbe, derviş odaları ve mutfaktan oluşmaktadır. Burada el yazmaları, tekstil, halı, kilim ve tekkeye ait etnografik malzeme sergilenmektedir.

Sultan II. Kılıç Arslan'ın (1156-1192) yaptırdığı Selçuklu Köşkü; 1412 tarihli Hasbey Darülfazı, 14. yüzyıla ait olan ve en erken tarihli Semahanelerden birisi olan Şems-i Tebrizi Türbesi ve camisi diğer görülebilecek yerler arasındadır.

Bütün bu tarihî mekanların dışında, Konya'da birçok mesire yeri de bulunmaktadır: Güzel bahçeleri ile şehir merkezine 7 km uzaklıkta bulunan Meram; Konya'ya 50 km uzaklıktaki 2035 m yüksekliğe sahip Aladağ ve Beyşehir yolu üzerinde bulunan ve eşsiz manzarası ile görülmeye değer Kızılören gibi...

Yine bir mesire yeri olan ve merkeze 8 km uzaklıktaki, iki Bizans kilisesi, manastır ve kaya kiliseleri ile ünlü Sille'yi de unutmamak lazım. •

ground floor houses the Anatolian civilisations collection, coins and art gallery, the first floor is devoted to natural history, and the second floor to ethnography, carpets, kilims and manuscripts. On this floor there is also a library containing twenty thousand books.

Most famous of all Konya's sights is Mevlâna Museum in the tekke complex where Mevlâna once taught, wrote and worshipped. It was turned into a museum in 1927, and consists of Mevlâna's türbe, cells for the dervishes and kitchen. Manuscripts, textiles, carpets, kilims and ethnographic material belonging to the tekke are displayed here.

Other buildings of interest in Konya are Selçuklu Köşk, a pavilion built for Sultan Kılıç Arslan II, Hasbey Darülfazı (school for training Koran readers) dating from 1412, and the 14th century semahane (hall where the Mevlevi dervishes perform their ritual dance) of the türbe and mosque of Mevlâna's follower Şems-i Tebrizi.

Konya is also famous for its attractive countryside and excursion places, above all Meram 7 km out of the city, Mount Aladağ (2035 metres) 50 kilometres away, Kızılören on the Beyşehir road celebrated for its spectacular views, and Sille 8 km away, with its Byzantine church, monastery and rock churches. •

* Doç. Dr. Mustafa Şahin, Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi öğretim üyesi.

* Associate Prof. Dr. Mustafa Şahin is a lecturer at Selçuk University.

